

FI lausuntopyyntö VV

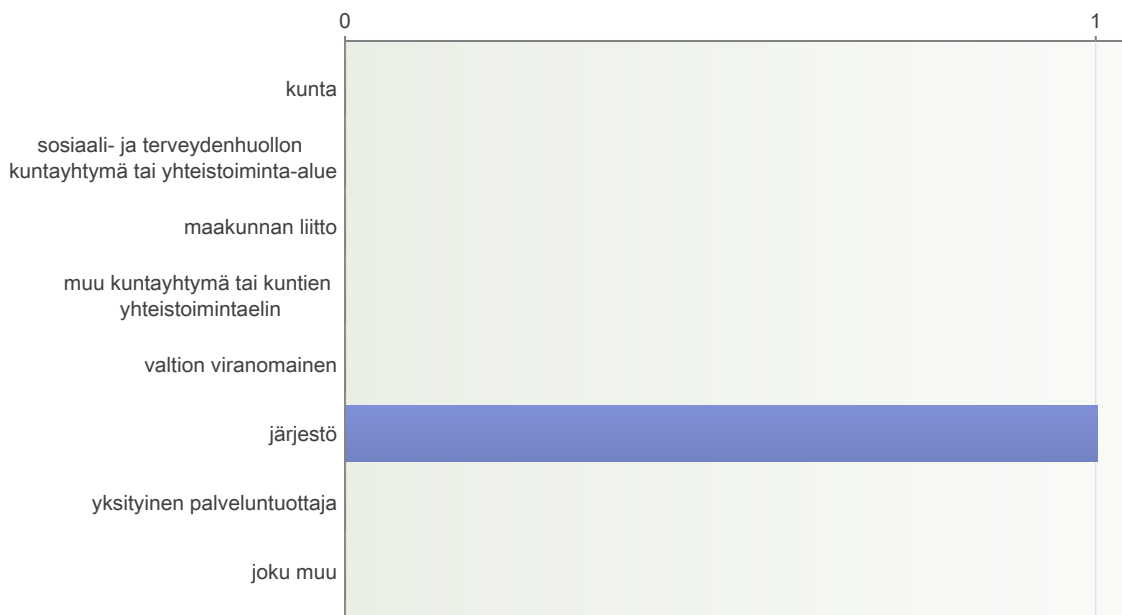
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry	Minna Holm	Risto Kangas, risto.kangas@juko.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

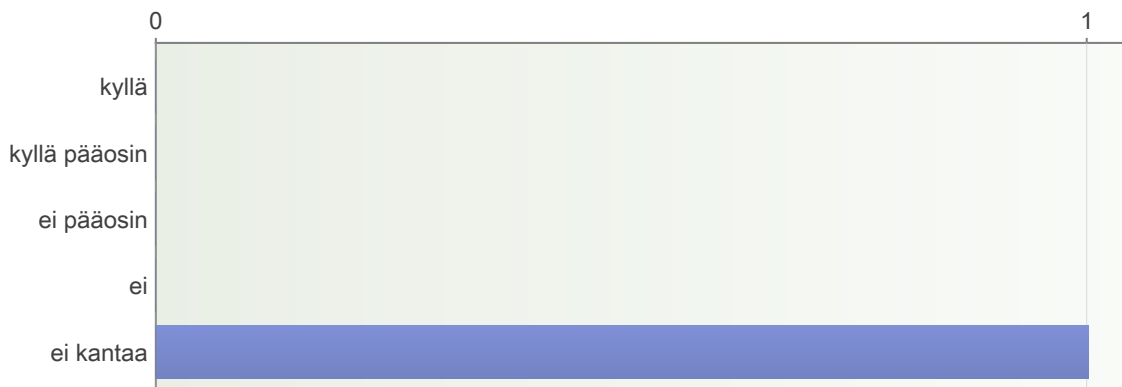
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistukselle asetetut tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Kunnissa ja kuntayhtymissä on jo ennen uudistusta tehty pitkäjänteistä työtä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhteensovittamiseksi siten, että asiakkaan saamat palvelukokonaisuudet ovat hyvin ja tehokkaasti saavutettavissa. Tätä osaamista ei saa hukata.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

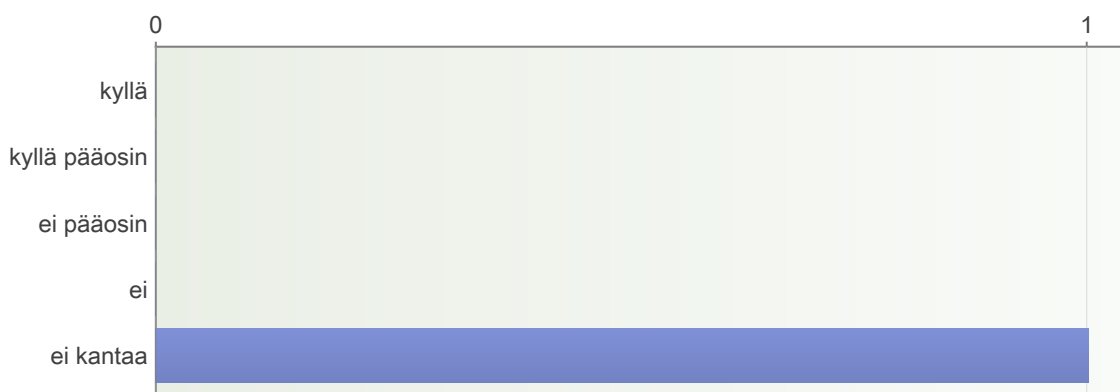
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa tulee varmistaa, että heikoimmassa asemassa olevat ihmiset voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

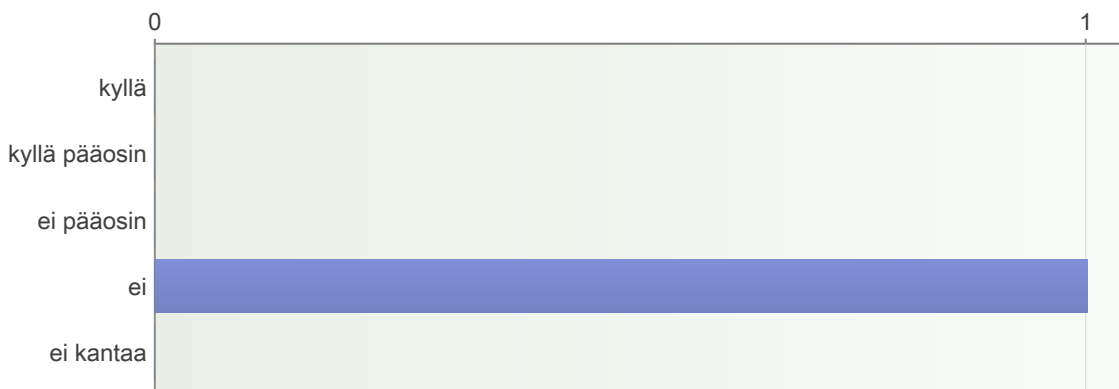
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnittainen vaihtelu palveluissa voi muodostua suureksi, ja uudistuksessa voi syntyä ongelmia valinnanvapauden ja integraation välille. Tämä koskee erityisesti niitä ihmisiä, joilla on laaja-alaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntarpeita. Palvelutason kriteerit ja valvonta tulee varmistaa.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

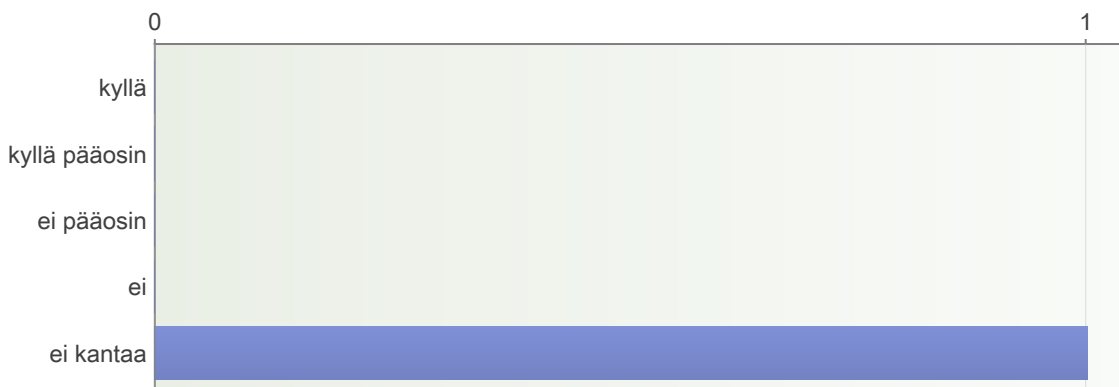
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten hillitseminen ei saa johtaa henkilöstöressurssien leikkaamiseen eikä palvelussuhteen ehtojen heikentämiseen. Jo nyt monissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijatehtävissä on henkilöstövajetta, eikä kustannussäästöillä saa perustella esim. kelpoisuusvaatimuksista tinkimistä palvelun laadun ja vaikuttavuuden kustannuksella.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- JUKO edellyttää, että henkilöstön asiantuntemus ja osaaminen otetaan mukaan uudistusta rakennettaessa. Henkilöstön edustus pitää vahvistaa sekä väliaikaishallinnossa että lopullisissa ratkaisuisa. Henkilöstön edustuksen pitää olla jatkossa vahvana osana myös palvelujen tuottamista.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

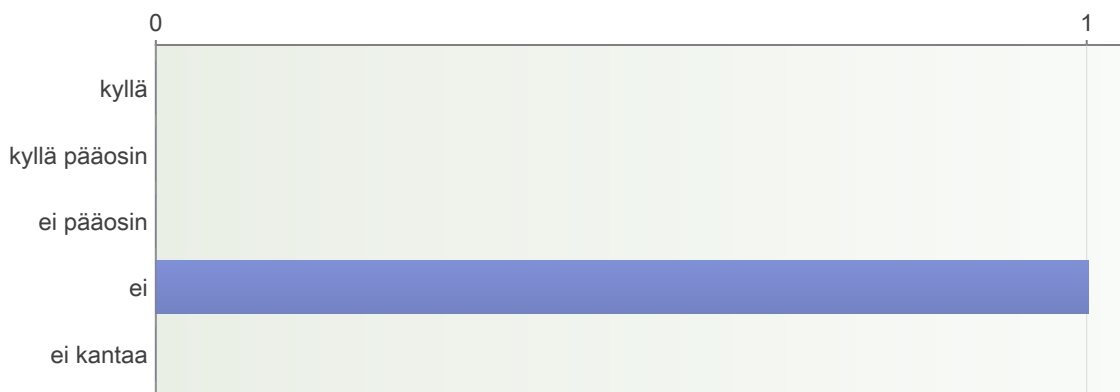
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- JUKOn edustamien sosiaali- ja terveydenhuollon erityisosaamista edustavien ammattiryhmien osaamisella, ammatillisilla johtamisella ja yhteistyöllä on tärkeä merkitys asiakkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa. Henkilöstö on otettava mukaan kaikissa uudistuksen suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa. Uudistuksessa tulee varmistaa henkilöstön hyvinvointi ja motivointi. Tämä antaa mahdollisuuden toimintojen kehittämiseksi ja muutoksen onnistumiselle.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöittettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Täsmennyksiä tarvitaan mm. ammatinharjoittajien ja yksinyrittäjien asemaan sekä konsultaatiomahdollisuuksien huomioimiseen.

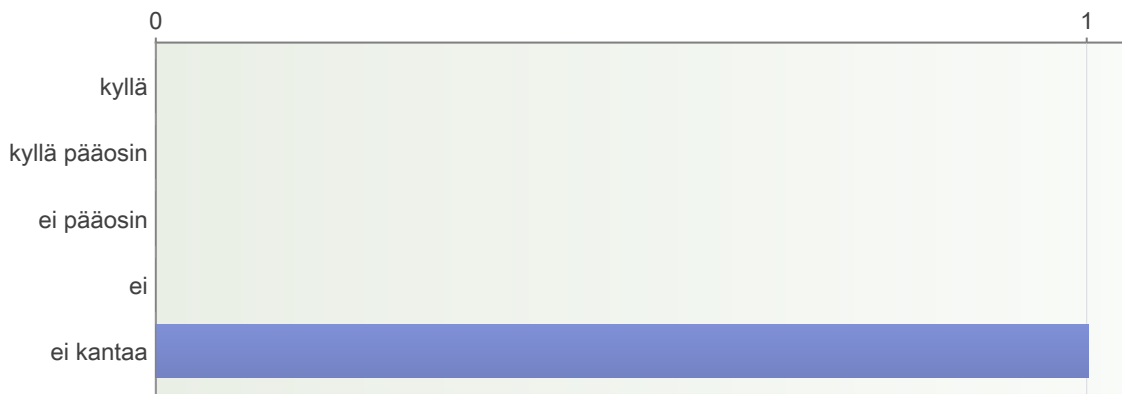
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laista ei selviä yksiselitteisesti, mitkä ovat valinnanvapauden piiriin kuuluvia peruspalveluja ja mitkä erityispalveluja. Tulevan järjestelmän on mahdollistettava omaehtoinen palveluntuotanto. Yksinyrittäjät eivät saa joutua pakosta alihankkijoiksi ilman tosiasiallisia vaikutusmahdollisuuksia työhönsä.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

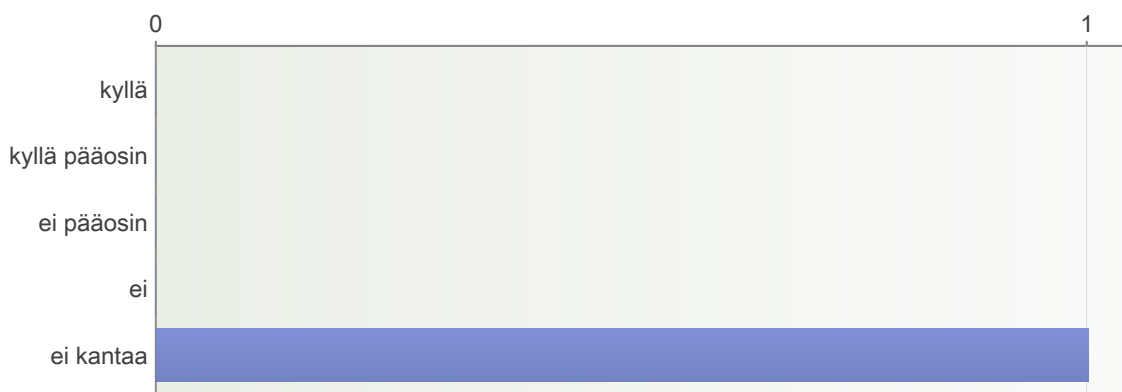
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on edelleen epäselvyyksiä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

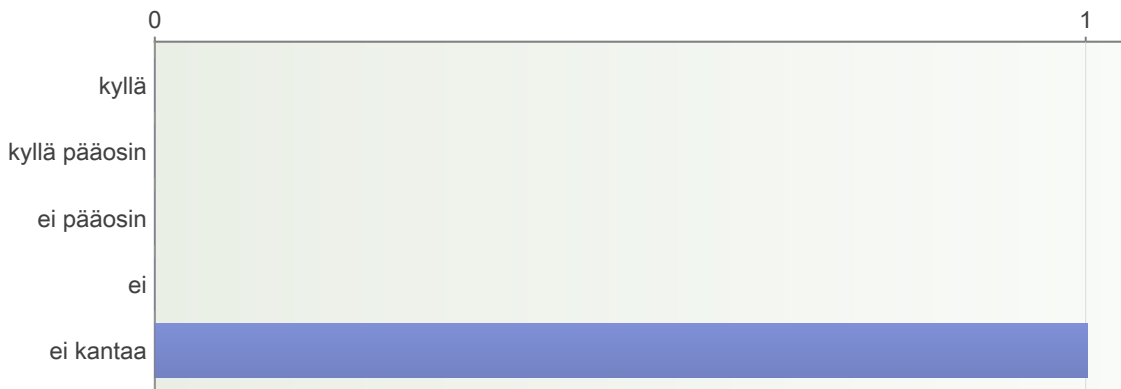
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on edelleen epäselvyyksiä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

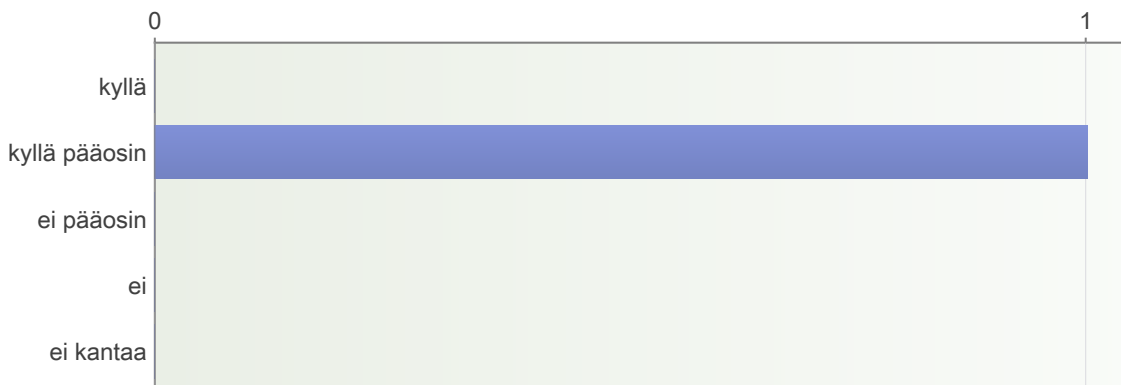

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

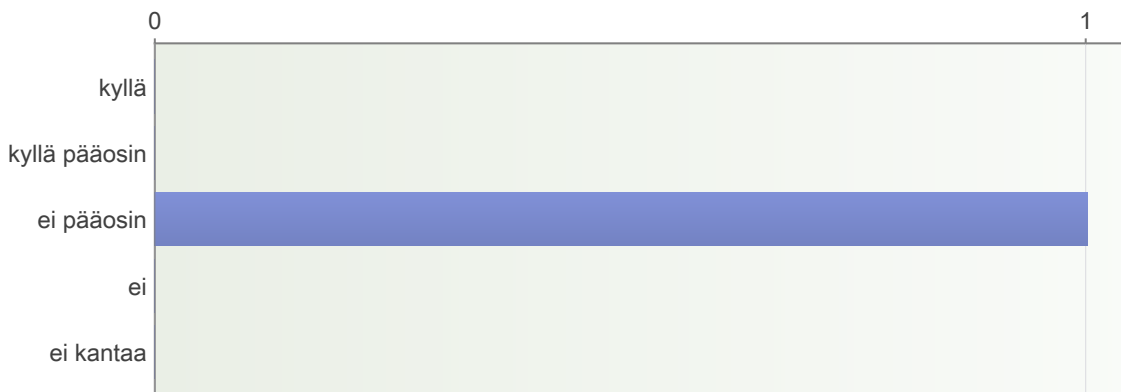
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa tulee varmistaa, että heikoimmassa asemassa olevat ihmiset voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapautaan. Valinnanvapaus ei myöskään saa heikentää palveluiden tasoa ja laatua.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

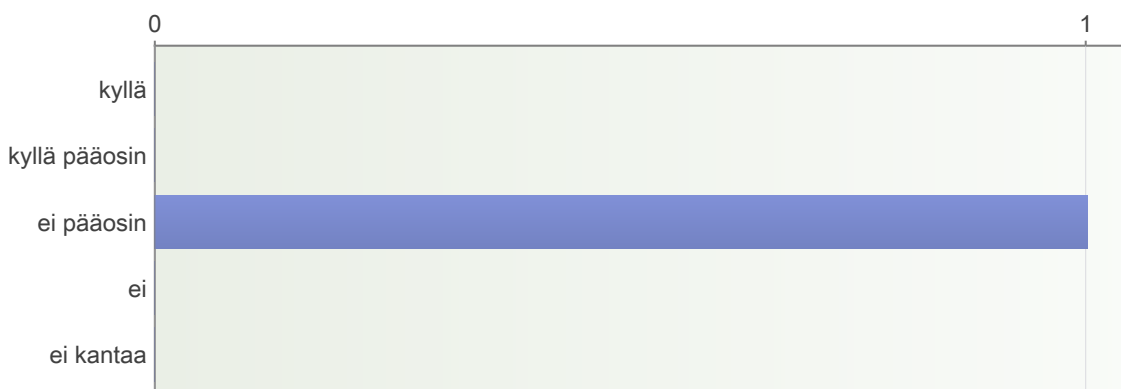
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on edelleen epäselvyyksiä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ja palvelujen tuottajien välille ei asiakassetelijärjestelmässä ja henkilökohtaisella budjetilla hankittujen palvelujen osalta muodostu sopimussuhdetta, mikä saattaa johtaa maakunnan osalta ohjaukseen liittyviin ongelmiin järjestämisvastuuta toteutettaessa.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

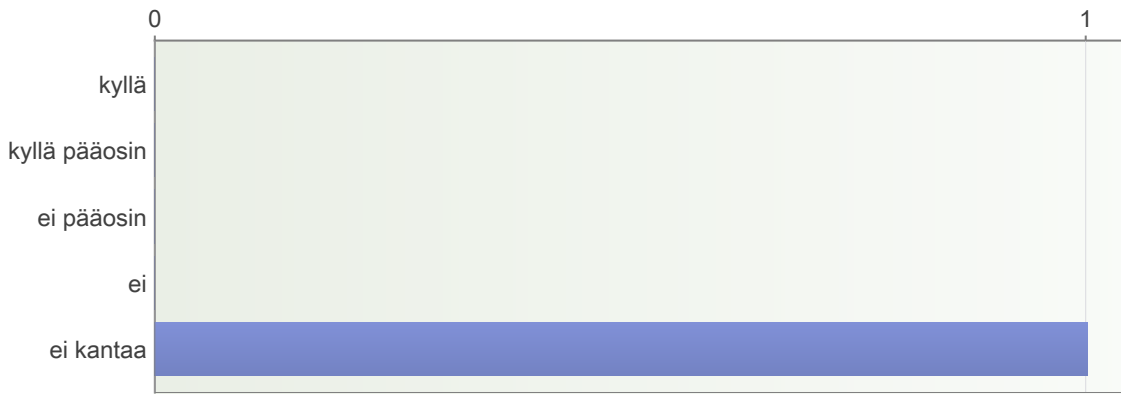
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on edelleen epäselvyyksiä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

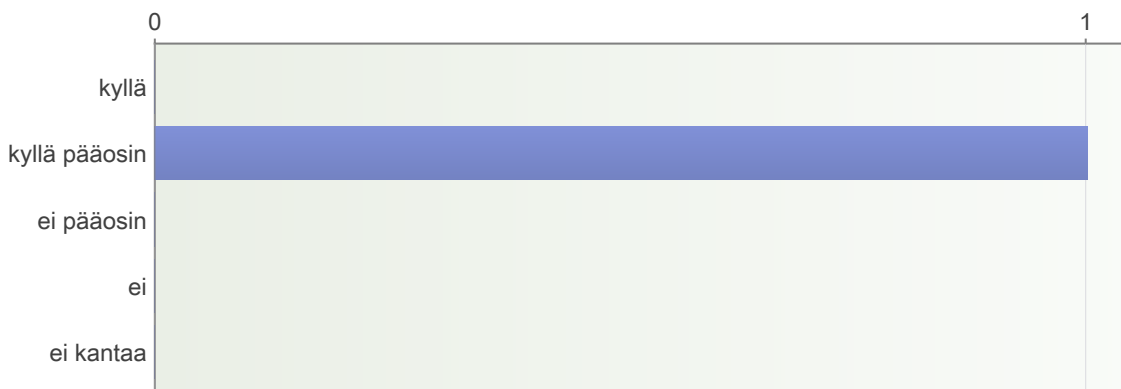
35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

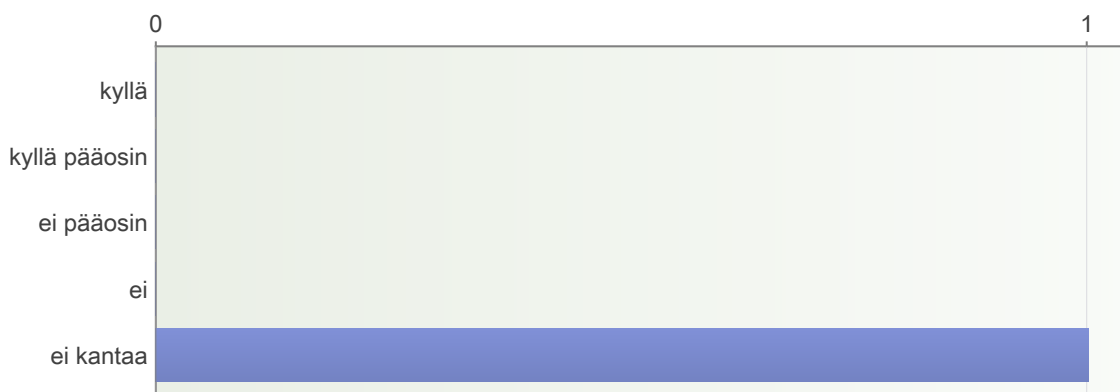

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

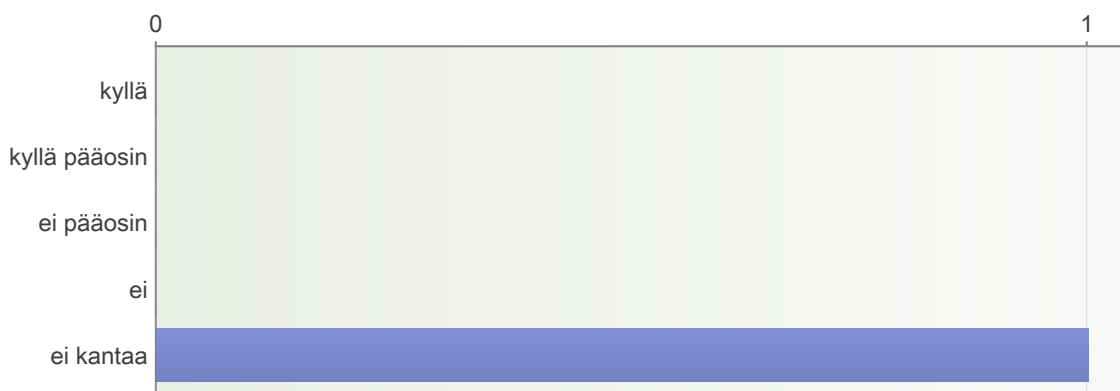

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

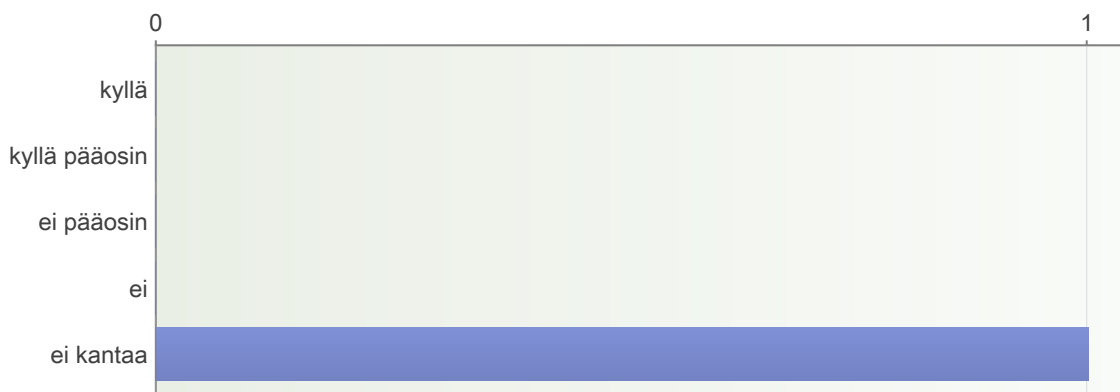

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

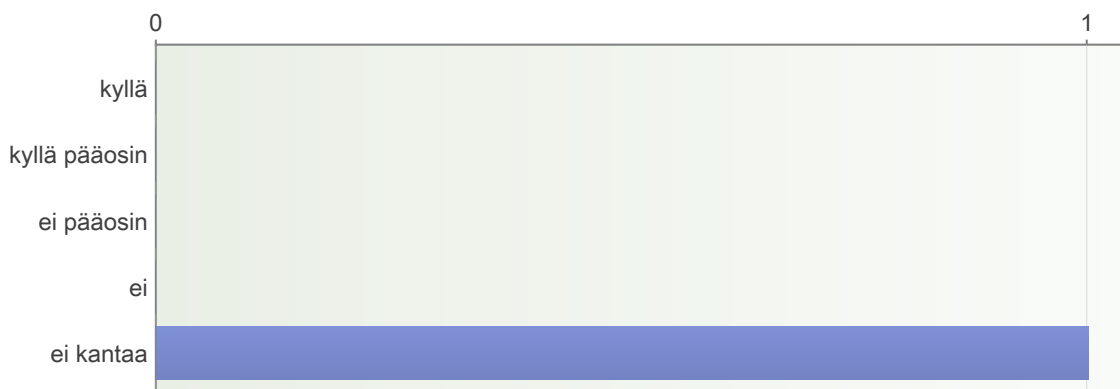
Vastaajien määrä: 1

- Palvelutason kriteerit ja valvonta tulee varmistaa.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

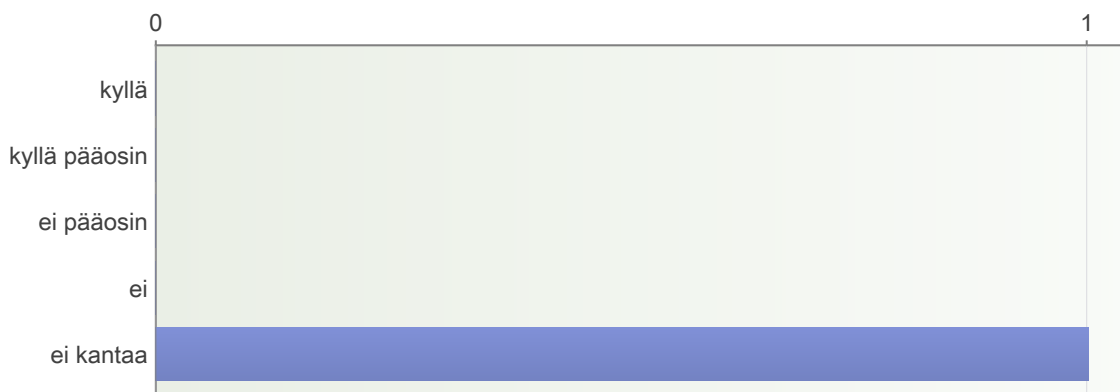

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

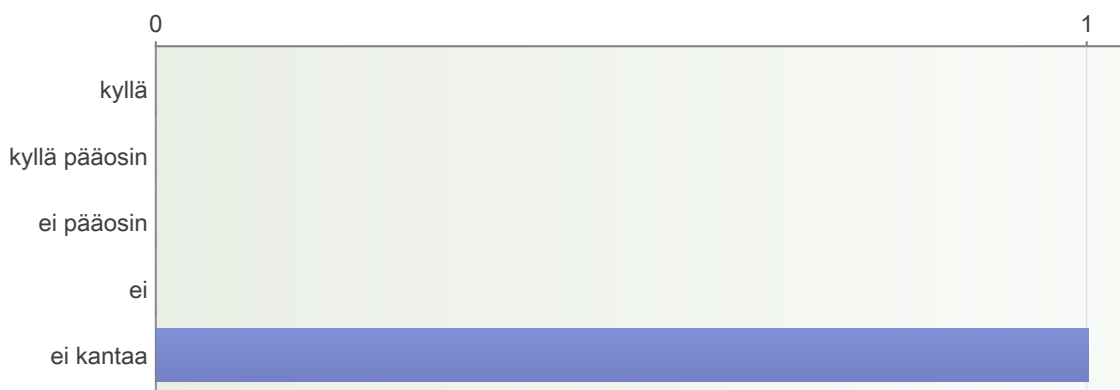

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

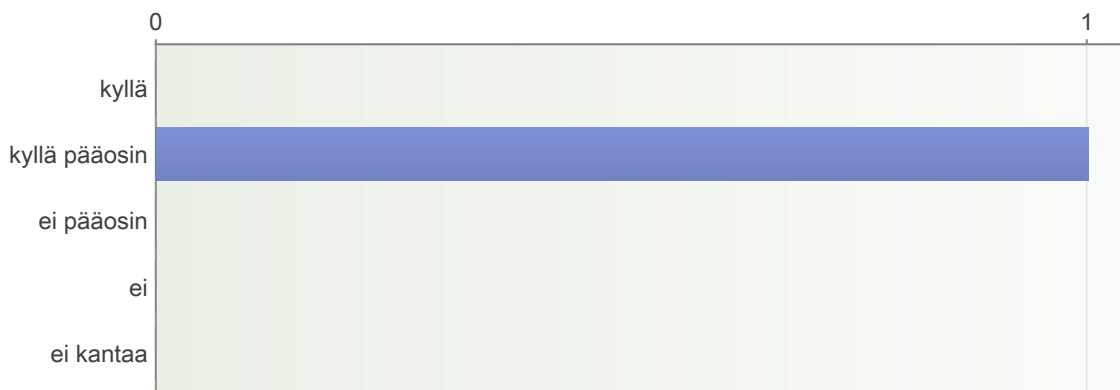

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

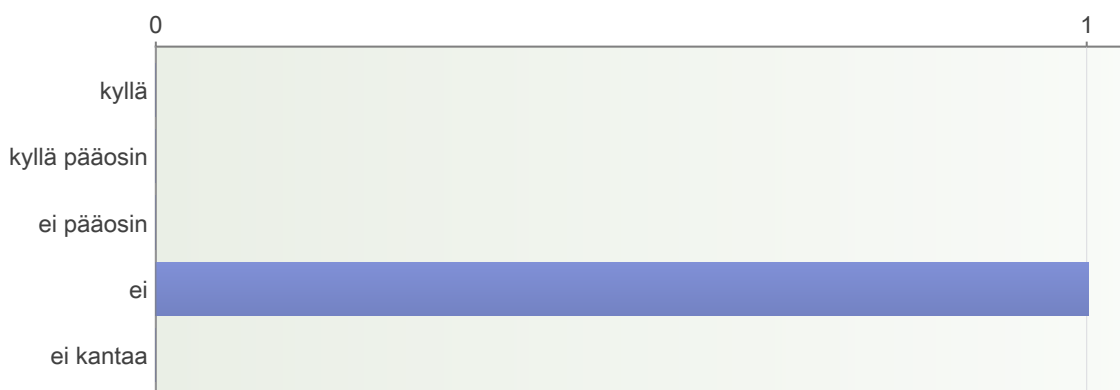
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys ei riittävällä tavalla turvaa alueellista yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa ja laadussa.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

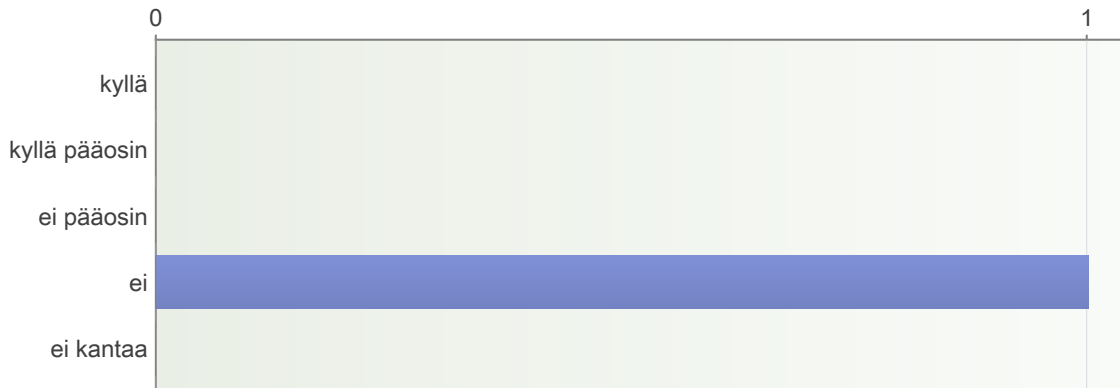
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toiminnan osittainen markkinaehtoistuminen aiheuttaa epävarmuutta sekä palvelussuhteiden ehtojen että henkilöstöressurssien turvaamisen osalta. Tarpeetonta yhtiöittämistä ei pidä suosia. Toiminnan tarkastelun pitää aina pohjautua kokonaistaloudelliseen arviointiin ja palveluiden saatavuuteen.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yksinyrittäjät eivät saa joutua pakosta alihankkijoiksi ilman tosiasiallisia vaikutusmahdollisuuksia työhönsä.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

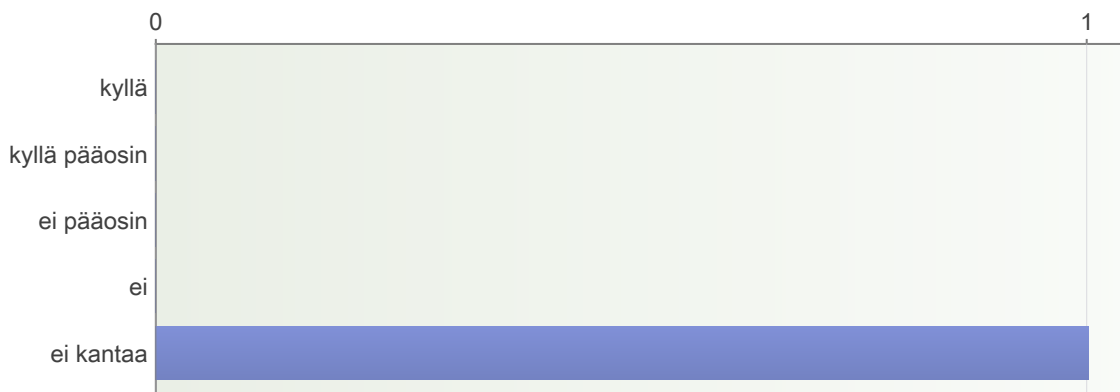
Vastaajien määrä: 1

- Ei mahdollisuuksia arvioida tässä vaiheessa lainvalmistelua.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

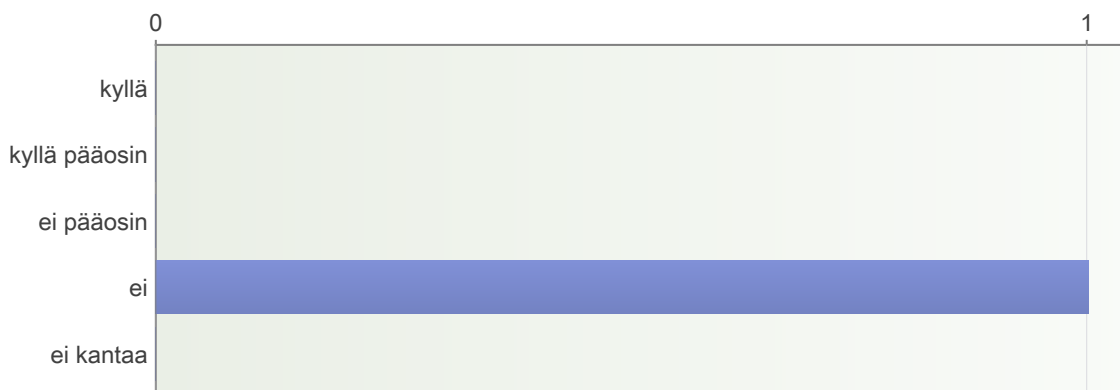

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- JUKO edellyttää, että uudistuksessa kiinnitetään laajasti huomioita myös henkilöstön asemaan. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön, joita siirtyy kunnista maakuntiin yli 200 000 henkilöä. Heidän osallistamisensa uudistukseen on turvattava, ja kaikkien ammattiryhmien edustajien on oltava mukana suunnittelussa.

JUKO on huolissaan siitä, että henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamisen varmistamista ei uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa ole huomioitu. Lisäksi henkilöstön psykososiaalisen kuormituksen hallinnan kannalta on erityisen tärkeää, että muutosvaiheessa tehdään asianmukaiset riskikartoitukset ja henkilöstön työssä jaksamisen tuki turvataan muutosvaiheessa.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lausuntoon vastaamista hankaloittaa se tosiseikka, että lausunnolle annettu valinnanvapauslain luonnos on keskeneräinen. Lausuttaviin pykäläkokonaisuuksiin on tiettävästi tulossa muutoksia, joita parhaillaan kirjoitetaan ministeriössä samanaikaisesti lausuntokierroksen kanssa. JUKO pitää itsellään oikeuden muuttaa tässä lausumiaan asioita, mikäli lainvalmistelu johtaa sisällöllisiin muutoksiin.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.